

Danas

16.11.2015. 14:31 | Beograd | Politika

Formalni postupci kao pomirenje

Autor: FoNet

Beograd - Na osnovu ponašanja državnih i međunarodnih institucija u regionu, naročito predstavnika Evropske unije, vidi se da postoji težnja da se pomirenje svede na formalne postupke, kao što su potpisivanje sporazuma ili državne posete, rečeno je danas na debati o pomirenju iz ugla lokalnih političara i EU.

U to je uključen samo politički vrh, političari koji imaju mogućnost da se formalno pomire, ali i da intenziviraju sukobe, izjavio je profesor Londonskog univerziteta Erik Gordi. To se, kako je konstatovao, vidi u tenzijama vezanim za mogući referendum u Republici Srpskoj i u nadmetanju između predsednika vlada Srbije Aleksandra Vučića i Hrvatske Zorana Milanovića kada je počela da jača izbeglička kriza. Priča o pomirenju pada u zaborav. Političari su prestali da o tome pričaju na ozbiljan način, ocenio je Gordi na skupu čiji je organizator Koalicija za Regionalnu komisiju za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima na teritoriji nekadašnje Jugoslavije (Rekom). Gordi je izjavio da su formalni gestovi potrebni, ali da proces mora da ide u dubinu, u institucije koje imaju problematičnu prošlost, uz priznavanje žrtava, rasvetljavanje činjenica, dijalog sa javnošću. Koordinator Rekoma Nataša Kandić je rekla da je svim političkim elitama u regionu zajedničko pružanje verbalne podrške, dok je konkretna podrška daleko. Svaka država ima međunarodnu obavezu da izgradi garancije neponavljanja zločina. Koalicija za Rekom je predložila utvrđivanje imena žrtava i činjenica o njihovoj smrti. Taj registar može pomoći u sprečavanju ponavljanja zločina, izjavila je Nataša Kandić. Uz konstataciju da je potrebno vreme da bi se napravio prvi korak u pomirenju, ona je istakla da se rat i pripreme za sukobe odvijaju mnogo brže od suočavanja sa prošlošću. Neki političari smatraju da u procesu pomirenja imaju pravo da postavljaju uslove drugim državama, izjavila je Kandić. Prema njenim rečima, odgovornost za ono što je učinjeno mora da postane deo identiteta svakog naroda. U Srbiji postoji isključivo odnos prema srpskim žrtvama, bilo na političkom nivou, bilo na nivou javnosti i društva, ocenila je Kandić. Režiser Lazar Stojanović je izjavio da institucije polaze od toga da predstavljaju, štite i unapređuju interes građana, ali to ne rade, jer moraju da zaštite i uvećaju moć države. Postoji spor između dugoročnog interesa građana da imaju mir i cilja države da jača teritorijalno, bezbednosno i finansijski, ocenio je Stojanović. Prema njegovim rečima, "većina građana obožava da ih neko laže". To ne mora da bude država, mogu da budu i bračni partner, poslodavac, neko ko reklamira dobitke na lutriji ili korist nekih lekova. Nije nimalo teško da se nekome objasni da je za njega štetno da ga neko laže, izjavio je Stojanović. On je ocenio da odnos Rekoma prema laganju "mora da bude aktivan i brz". Ako neko tvrdi - "čuvali smo manastire pod Turcima 500 godina, a sada hoće da nam ih uzmu", odmah moramo da kažemo - "nisi čuvao, jer nisi bio tu 500 godina, već ti je manstire sačuvao neko drugi". Građanin ima interes da ga ne lažu, bez obzira što to često ne voli, pa ćete doživeti da vas optužuju da niste patriota, jer im razotkrivate neke laži, rekao je Stojanović.

- See more at:

http://www.danas.rs/danasrs/ukratko/formalni_postupci_kao_pomirenje.83.html?news_id=100980#sthash.il8wXZmo.dpuf

--

RTV/Beta

16. novembar 2015. | 14:08 | Izvor: Beta

Kandić: Odnos prema pomirenju politički

BEOGRAD -

Predstavnici EU i međunarodnih institucija teže da pomirenje svedu na neke formalne postupke poput potpisivanja međudržavnih sporazuma i organizovanje poseta, dok političari u regionu kada govore o pomirenju govore o uslovima za taj proces, istaknuto je danas na debati u Medija centru u Beogradu.

Koordinatorica projekta REKOM Nataša Kandić istakla je da izjave političara koje su prikupljene pokazuju da je odnos prema pomirenju "politički proces" i da političari govore o uslovima za pomirenje sa drugima iz ugla etničke zajednice i države koju predstavljaju.

"Neki političari, nekih država, smatraju da je njima dozvoljeno ili da imaju pravo da postavljaju uslove i u ime drugih država", kazala je ona na debati "Pomirenje iz ugla lokalnih političara i EU" koju je organizovala Koalicija za REKOM.

www.mc.rs

Nataša Kandić je kazala da je bilo potrebno šest ili sedam godina da se čuje da su "i drugi žrtve", ali da i posle toga postoje političari koji kažu "da, ali ne možemo izjednačiti agresora i žrtvu".

"Potrebno je vreme da se napravi mali korak. Prvi korak vidim u verbalnoj podršci - da znamo identitet žrtava i pojedinačne sudbine, odnosno okolnosti u kojima su izgubili život", navela je ona.

Kandić je rekla da u Srbiji postoji odnos samo prema srpskim žrtvama.

"Mi smo daleko od toga da u okviru jedne države - Srbije damo prostora za druge žrtve. Ne. Mi imamo isključivo odnos prema srpskim žrtvama bilo na političkom nivou, bilo na nivou udruženja... Nema ni stvaranja garancija za neponavljanje zločina. Svaka država ima tu čvrstu obavezu da izgradi garancije neponavljanja zločina", kazala je ona.

Nataša Kandić je rekla da osim suđenja za ratne zločine nema drugih instrumenata ni u Strategiji tranzicione pravde evropskih institucija niti na nivou lokalnih država.

"Koalicija za Rekom je predložila jedan instrument koji zbilja ima preventivni potencijal...A to je imenovanje žrtava, ustanovljenje činjenica o okolnostima smrti ili nestanka i dokumentovanje činjenica o logorima i drugim zatočeničkim objektima", navela je ona.

Nataša Kandić je ocenila da je teško podstaći sve političke elite u regionu da učestvuju u debati o pomirenju i dodala da civilno društvo ne sme da odustane od debate.

Profesor Londonskog univerziteta Erik Gordi ocenio je da se do sada ograničeno radilo na pomirenju, kao i da se tom temom površno bavi samo politički vrh.

"Potrebno je da proces ide u dubinu. Unutar institucija koje i same imaju problem prošlosti, odnosno, suočavanja sa njom...Potreban je dijalog unutar institucija, između institucija i građana", rekao je Gordi i dodao da je potrebno da se više angažuju institucije u koje ljudi imaju najviše poverenja, poput kulturnih, obrazovnih i verskih.

On je kazao da je potrebno priznavanje svih žrtava, ne samo simbolično, već i konkretno, kao i da je neophodno uložiti napor kako bi se rasvetlile nerasvetljene činjenice.

Profesor Filozofskog fakulteta u Beogradu Nebojša Petrović ukazao je da pomirenje nije isticanje "viktimizacije, niti opravdanje svojih ciljeva" i dodao da je "empatija u osnovi dosta elemenata koji se tiču pomirenja".

Kako su naveli predstavnici REKOM, ova debeta je druga po redu od ukupno 15 koje će biti organizovane u regionu. Prva je bila organizovana u Makedoniji.

Link: http://rtv.rs/sr_lat/politika/kandic-odnos-prema-pomirenju-politicki_659757.html

--

N1/Beta

Kandić: U Srbiji postoji odnos samo prema srpskim žrtvama

Izvor: Medija centar Beograd

16.11.2015.

Predstavnici EU i međunarodnih institucija teže da pomirenje svedu na neke formalne postupke poput potpisivanja međudržavnih sporazuma i organizovanje poseta, dok političari u regionu kada govore o pomirenju govore o uslovima za taj proces, istaknuto je na debati u Medija centru u Beogradu.

Koordinatorica projekta REKOM Nataša Kandić istakla je da izjave političara koje su prikupljene pokazuju da je odnos prema pomirenju "politički proces" i da političari govore o uslovima za pomirenje sa drugima iz ugla etničke zajednice i države koju predstavljaju.

"Neki političari, nekih država, smatraju da je njima dozvoljeno ili da imaju pravo da postavljaju uslove i u ime drugih država", kazala je ona na debati "Pomirenje iz ugla lokalnih političara i EU" koju je organizovala Koalicija za REKOM.

Nataša Kandić je kazala da je bilo potrebno šest ili sedam godina da se čuje da su "i drugi žrtve", ali da i posle toga postoje političari koji kažu "da, ali ne možemo izjednačiti agresora i žrtvu".

"Potrebno je vreme da se napravi mali korak. Prvi korak vidim u verbalnoj podršci - da znamo identitet žrtava i pojedinačne sudbine, odnosno okolnosti u kojima su izgubili život", navela je ona.

Kandić je rekla da u Srbiji postoji odnos samo prema srpskim žrtvama. "Mi smo daleko od toga da u okviru jedne države – Srbije, damo prostora za druge žrtve. Ne. Mi imamo isključivo odnos prema srpskim žrtvama bilo na političkom nivou, bilo na nivou udruženja... Nema ni stvaranja garancija za neponavljanje zločina. Svaka država ima tu čvrstu obavezu da izgradi garancije neponavljanja zločina", kazala je ona.

Nataša Kandić je rekla da osim suđenja za ratne zločine nema drugih instrumenata ni u Strategiji tranzicione pravde evropskih institucija niti na nivou lokalnih država.

"Koalicija za Rekom je predložila jedan instrument koji zbilja ima preventivni potencijal... A to je imenovanje žrtava, ustanovljenje činjenica o okolnostima smrti ili nestanka i dokumentovanje činjenica o logorima i drugim zatočeničkim objektima", navela je ona.

Nataša Kandić je ocenila da je teško podstaći sve političke elite u regionu da učestvuju u debati o pomirenju i dodala da civilno društvo ne sme da odustane od debate.

Proces pomirenja treba da ide u dubinu

Profesor Londonskog univerziteta Erik Gordi ocenio je da se do sada ograničeno radilo na pomirenju, kao i da se tom temom površno bavi samo politički vrh.

"Potrebno je da proces ide u dubinu. Unutar institucija koje i same imaju problem prošlosti, odnosno, suočavanja sa njom... Potreban je dijalog unutar institucija, između institucija i građana", rekao je Gordi i dodao da je potrebno da se više angažuju institucije u koje ljudi imaju najviše poverenja, poput kulturnih, obrazovnih i verskih.

On je kazao da je potrebno priznavanje svih žrtava, ne samo simbolično, već i konkretno, kao i da je neophodno uložiti napor kako bi se rasvetlile nerasvetljene činjenice.

Profesor Filozofskog fakulteta u Beogradu Nebojša Petrović ukazao je da pomirenje nije isticanje "viktimizacije, niti opravdanje svojih ciljeva" i dodao da je "empatija u osnovi dosta elemenata koji se tiču pomirenja".

Kako su naveli predstavnici REKOM, ova debata je druga po redu od ukupno 15 koje će biti organizovane u regionu. Prva je bila organizovana u Makedoniji.

Link: <http://rs.n1info.com/a109674/Vesti/Natasa-Kandic-o-REKOM.html>

--

POMIRENJE U REGIONU Ključ je dijalog, politika bez uslovljavanja i priznavanje činjenica o zločinima

[\(Blic/Tanjug, 16.11.2015.\)](#)

Za uspostavljenje pomirenja u regionu ključni su dijalog, neuslovljavanje suprotstavljenih strana, kao i da se javno govori o činjenicama zločina iz prošlosti, poručili su učesnici današnje debate Koalicije za REKOM "Pomirenje iz ugla lokalnih političara i EU".

Profesor Univerzitetskog koleža u Londonu Erik Gordi rekao je da je za ozbiljnost priče o pomirenju potrebno, između ostalog, da taj proces "ide u dubinu", kao i da se govori o činjenicama i rasvetljavanju činjenica koje nisu rasvetljene.

- Potrebno je priznavanje žrtava sa svih strana, da se govori o činjenicama, jer priče ne smeju ostati tajne ni u kom smislu - rekao je Gordi i dodao da treba javno priznati "ono što se zna".

Kako je dodao, pomirenje podrazumeva dijalog između i unutar institucija, kao i između institucija i javnosti.

Erik Gordi (desno)

- Potreban je veći angažman institucija koje uživaju najveće poverenje javnosti u ovom regionu, a to nisu političke institucije, nego tradicionalne institucije poput kulturnih, verskih i obrazovnih - ocenio je Gordi.

Koordinatorica projekta REKOM Nataša Kandić smatra da u regionu vlada potpuna ravnodušnost u odnosu na događaje u prošlosti.

Prema njenim rečima, REKOM se zalaže za seriju debata u kojima civilno društvo mora da pokaže odlučnost i da ukaže da kod pomirenja ne sme da bude uslovljavanja među državama.

- Hoćemo da pokažemo političarima da civilno društvo neće dozvoliti da se o toj temi ćuti i da nas ima dovoljno da održimo živom tu raspravu i da stalno podstičemo, tražimo, zahtevamo od političara da ispune svoju obavezu kao država. A to je da se stvore garancije neponavljanja zločina - navela je Kandić.

Nataša Kandić

Na pitanje koliko političari svojim aktivnostima doprinose pomirenju u regionu, Kandić je rekla da gotovo svi političari u regionu po tom pitanju imaju specifičan odnos.

- Oni misle da je njihova obaveza da to posmatraju iz nacionalnog ugla i da drugima postavljaju uslove - zaključila je Kandić.

Na konferenciji u beogradskom Medija centru ukazano je da se širom regiona održava ukupno 15 debata na tu temu, a treća po redu biće održana sledeće sedmice u Zagrebu.

REKOM je Regionalna komisija za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava tokom rata u bivšoj Jugoslaviji. Formirana je 2010. godine sa idejom da bude podstrek državama nastalim raspadom Jugoslavije kako bi se i same uključile u utvrđivanje istine o stradanju i patnji hiljade ljudi.

Link: <http://www.blic.rs/Vesti/Politika/606796/POMIRENJE-U-REGIONU-Kljuc-je-dijalog-politika-bez-uslovljavanja-i-priznavanje-cinjenica-o-zlocinima>